

УДК 821.162.1.09:159.922.7

Журба Світлана,
кандидат філологічних наук, доцент
кафедри української та світової літератур
Криворізький державний педагогічний університет

**ПСИХОЛОГІЯ ПІДЛІТКА У РОМАНІ «КАВА З КАРДАМОНОМ»
ЙОАННИ ЯГЕЛЛО**

У статті досліджується психологія підлітків у романі польської письменниці Йоанни Ягелло «Кава з кардамоном» через їх вчинки, поведінку, моральні випробування. Акцентовано на розкритті внутрішнього світу головної героїні – Халіни Барської, пошуку дівчиною власної самоідентичності, самореалізації; проаналізовано засоби творення характерів

підлітків у творі. Розкрито детективний характер роману, соціально-психологічний та символіко-філософський підтекст.

Ключові слова: психологія підлітка, самоідентичність, внутрішній світ, самореалізація, детектив.

The teenager psychology in the novel “Coffee with Cardamom” by Joanna Jagello

The article explores the psychology of teenager in the novel by the Polish writer Joanna Jagello «Coffee with Cardamom» through their actions, behavior, moral tests. It focuses on revealing the inner world of the main character - Halina Barskaya, searching for a girl of her own self-identity, self-realization; the means of creating characters of teenager in the novel. The detective nature of the novel, socially-psychological and symbolic-philosophical subtext are revealed.

Key words: teenager's psychology, self-identity, inner world, self-realization, detective.

Постановка проблеми. Сучасна світова література про підлітків і для підлітків звертається до тем, які близькі цій віковій категорії: формування особистості у сучасному світі, процес дорослішання, вплив та роль шкільного соціуму, відносини батьків і дітей. Письменники прагнуть осмислити перехідний етап у становленні особистості, коли відбувається зміни не тільки у фізичному розвитку, а й соціальній сфері – засвоєння нових норм і правил, формування власних життєвих цінностей, інтересів, зміна самооцінки, адже в основі психічного розвитку підлітка лежить *«еволюція інтересів і поведінки дитини, зміна структури напрямку її поведінки»* [Выготский 1984 : 7]. Пошук власної самоідентичності, власного «я», вибір життєвого шляху є основними проблемами літератури для підлітків. Спектр тем підліткової літератури дуже широкий: дружба, кохання, відносин з батьками, сестрами / братами, боротьба за лідерство, навчання, стосунки в колективі, боротьба з хворобою за життя тощо. На думку Уляни Баран, сучасна література для підлітків відходить від стереотипного насаджування норм і правил, а звертається до тем, близьких як підліткам, так і дорослим, що обумовлено стрімким інформаційно-технічним процесом, завдяки якому *«діти безпосередньо вкинуті у дорослий дискурс життя і потребують відповідей на незрозумілі їм питання. Тому і твори для дітей та юнацтва сьогодні «дорослішають», пропонуючи лише оновлені форми для комунікування на відповідному віковому рівні»* [Баран 2016 : 10].

Сучасна польська підліткова література (Барбара Космовська «Буба», «Буба: мертвий сезон»; Малгожата-Кароліна Пекарська «Клас пані Чайки»; Єва

Островська «Мама, Каська, я і ганстери»; Малгожата Гутовська-Адамчик «Дівчата з 13-ї вулиці», «110 вулиць», «220 маршрутів»; Йоанна Ягелло «Зелені мартенси», «Кава з кардамоном», «Шоколад з чилі», «Тирамісу з полуницями» та інші) пропонує осмислення непростого періоду розвитку особистості: труднощі віку, пошуки дружби, перше кохання, відносини у сім'ї, поразки та перемоги, навчання в школі тощо. Літературні здобутки авторів свідчать про те, що підліткова література досить гостро ставить питання, які хвилюють тінейджерів. Про це говорить і Йоанна Ягелло в інтерв'ю: *«хотіла написати для неї (старшої дочки Юлі – С.Ж.) такий молодіжний соціально-побутовий роман – про життя, про любов, про проблеми, з якими стикається сучасна молодь»* [Ягелло]. Польські митці у творах декларують психологічний спосіб художнього осмислення реальності.

Роман сучасної польської письменниці Йоанни Ягелло «Кава з кардамоном» (Joanna Jagiełło «Kawa z kardamonem») вийшов у Польщі наприкінці 2011 року. Завдяки Божені Антоняк перекладений українською та виданий у Львівському видавництві «Урбіно» у 2013 році (до речі, це перший переклад твору авторки за межами Польщі). У Польщі книжка знайшла прихильників як серед цільової аудиторії – підлітків, так і серед критиків. Продовження твору теж має смачні назви – «Шоколад з чилі» («Czekolada z chili»), «Тирамісу з полуницями» («Tiramisu z truskawkami») (обидві перекладено українською у 2017 році). Ці романи складають трилогію з виразним соціально-психологічним стрижнем.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Особливості підліткового віку, соціальна функція сім'ї та школи у становленні особистості стали предметом дослідження психологів та педагогів – А. Алексюка, Б. Ананьєва, Л. Виготського, Д. Ельконіна, Е. Еріксона, О. Киричука, І. Кона, А. Кроніка, Л. Лебединської, Д. Фельдштейна та ін. До психологізму прози у сучасному літературознавчому дискурсі звертаються у працях Т. Гундорова, Ю. Еткінд, О. Єсін, Н. Зборовська, М. Кодак, Л. Колобаєва, Ю. Кузнєцов, С. Михида, С. Павличко, В. Фащенко та інші. У сучасному науковому дискурсі психологізм

не звужується до окреслення внутрішнього світу персонажів та свідомості характеру, а експлікує себе на різних рівнях організації тексту: наративному, хронологічному, композиційному, сюжетному, лінгвостилістичному, інтертекстуальному, архетипному. Використовуючи напрацювання науковців, звернемося до осмислення психології підлітка у сучасній літературі, зупинимося на інтерпретації цієї проблеми у романі Йоанни Ягелло «Кава з кардамоном» в українському літературознавстві.

Твори Йоанни Ягелло в Україні знайшли свого читача й критика, зокрема рецензії, відгуки на роман «Кава з кардамоном» надрукували Ігор Зінчук («Не дитячі проблеми із присмаком кави») [Зінчук]; Володимир Чернишенко («Читане: «Кава з кардамоном») [Чернишенко]. Важливим для розуміння художнього світу твору, розкриття морально-етичних, суспільних проблем, проблем дитячої та підліткової літератури, навіть самого процесу читання є інтерв'ю Йоанни Ягелло українським журналістам ZAXID.NET під час перебування на Дитячому фестивалі у Львові (2013) [Ягелло] та інтерв'ю з перекладачем творів письменниці – Боженою Антоняк («Йоанна Ягелло: «Безпроблемний світ перестає бути цікавим») [Антоняк].

Роман «Кава з кардамоном» введений у програму із зарубіжної літератури для альтернативного вивчення у розділі «Сучасна література в юнацькому читанні».

Мета й завдання дослідження. У статті зроблено спробу окреслити основні аспекти психології підлітка – головної героїні роману Йоанни Ягелло «Кава з кардамоном»; дослідити соціально-психологічний підтекст твору через розкриття соціальних та морально-етичних проблем, стосунків у сім'ї та шкільному колективі; розкрити внутрішній світ дівчини-підлітка, процес її самореалізації та самоідентичності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Польська письменниця Йоанна Ягелло у романі «Кава з кардамоном» розповідає про один рік життя (швидше всього, навчальний рік, бо події відбуваються з вересня по червень, а саме так триває навчальний рік у Польщі) головної героїні – 15-річної учениці

однієї із шкіл Варшави Лінки (Халіни Барської), про перипетії у родині, навчання, дружбу, першу закоханість. Розкриваючи внутрішній світ дівчини-підлітка, її мрії, прагнення, почуття та емоції, авторка акцентує увагу на усвідомленні нею життєво важливих проблем, самореалізації. Роман – це історія життя сучасних підлітків, молоді, цінностей їх життя, мрій та розчарувань, перемог та поразок, спроб та помилок, спокус та перипетій сучасного світу. Молодіжний сленг дозволив письменниці відтворити не тільки мову персонажів, а й культуру тінейджерів.

Кулінарний аспект назви твору стає метафорою життя головної героїні. Дівчина варить каву, моделюючи її смак, творячи свій рецепт. Так само вона і будує своє життя: діє, помиляється, виправляє свої помилки. Письменниця досягає художнього ефекту з назвою: проводить паралель із смаком кардамону (*«гіркуватий присмак, пом'якшений чимось солодким. Під оксамитовим, ледь медовим відтінком крилося іще щось, наче відкривалося якесь друге дно»* [Ягелло 2013 : 72]) та життям підлітків (невдачі у навчанні, непорозуміння з друзями, батьками «присолоджені» приємними несподіванками, коханням). Вперше кавою з кардамоном пригощає Лінку її друг Адріан.

Сучасні діти хочуть бачити у художніх творах проблеми, близькі їхньому соціуму, потребують відповіді на незрозумілі для них питання, прагнуть дорости до «дорослих». У підлітковому віці дитина починає усвідомлювати власні компетенції, своє ставлення до світу, оцінювати дії, вимальовує ідеальну модель відносин, орієнтуючись на дорослих, ще до кінця не усвідомлюючи про прихованість змісту дорослого життя. «Дорослою» Лінка стає мимоволі, а метафорою такого раптового дорослішання стають мамині туфлі, які вона одягає на перше вересня, (бо її малі, а інших немає), проте це взуття їй не підходить (натирає ноги). Ця незначна художня деталь у романі розширює інтерпретацію випробування героїні: попри те, що вона вчиться у школі й прагне реалізувати себе у сфері фотографування, дівчина змушена займатися хатніми справами, доглядати молодшого брата, і це приносить певний дискомфорт у її життя. Дорослішання дівчини відбувається внаслідок

загострення хвороби у матері, яка від'їжджає у санаторій, а всі турботи про дім та братика лягають на плечі Лінки (правда їй допомагають дві бабусі і вітчим). Безперечно, Халіна злиться на матір, яка не говорить з нею про свої проблеми, залишаючи записки й відгороджуючись від дитини, але дівчина-підліток намагається впоратися, знайти час і на себе, і на родину. Лінка й сама не бажає надмірної опіки з боку дорослих, проте їй приємно, коли мама після лікування по-іншому подивилася на доньку: купила їй одяг без примірки (Лінка була приємно здивована й задоволена), дає гроші для святкування закінчення гімназії з подружками.

Підлітки, стикаючись з новими життєвими труднощами, очікують підтримки та допомоги старших, хоча й не хочуть цього визнавати. Для дитини підліткового віку дуже важлива роль дорослого, зокрема матері, проте Лінка не відчуває підтримки та взаєморозуміння, оскільки мама завжди зайнята роботою. Варто зазначити, що нерозривні (сімбіотичні) відносини доньки-матері порушені, тому слід говорити про «Love crazy» (Роберт Епштейн) – своєрідну любов батьків при якій відчувається байдужість, небажання знайти з дитиною душевний контакт, допомагати. Мати замкнулася у собі, часто не помічає дітей: *«Останнім часом мама була якась дивна, мов чужа. Здавалося, вона взагалі не звертала на них із Каєм уваги. Весь час сиділа за ноутбуком, або відсутнім поглядом дивилася у вікно»* [Ягелло 2013 : 14]. Байдужість матері, відчуженість є наслідком тієї трагедії, що сталася з нею понад десять років. Інтровертно переживаючи особисту драму, мати відгороджується від доньки (хоча Лінка згадує ті часи, коли вони разом відпочивали, ділилися секретами). Тривогу дівчини підсилюють сни, в яких дівчина переноситься в минуле і ці уривки дитячих спогадів переслідують Лінку, виринаючи із підсвідомості (сни, спогади подані авторкою на початку кожної частини). Сон, який постійно бачить дівчина, *«був радше метафорою, тобто під маскою страховиська крилося щось зовсім інше»* [Ягелло 2013 : 167] навіює їй страх, символізує прірву між нею та матір'ю, яку можна подолати, не дарма *«чорна темрява більше не хоче її (Лінку – С.Ж.) прийняти, випихає назад, нагору»*.

[Ягелло 2013 : 26]. Форма сну є ефективним прийомом передачі підсвідомих імпульсів дівчини, її внутрішніх страхів, аргументує поведінку героїні та виступає попередженням про певні події у творі.

Бабусі й вітчим підтримують дівчину, проте душевного тепла та уваги матері не вистачає. У сім'ї кожен живе у своєму світі, зі своїми проблемами і тасмниціями відгороджується від інших. Депресія та лікування в психіатричній клініці матері привели до відчуженості, спричинили «ефект равлика»: кожен закрився у своїй «хатинці», не відчувається душевної теплоти у стосунках. Психологічний стан матері бачимо очима Лінки: *«Мама втерла сльози, які зібралися в кутиках очей. Лінка боялася таких раптових, безпричинних вибухів. Вона вже й сама не знала, що краще: чи коли мама дивиться на неї, мов крізь прозору шибку, чи коли кричить. Обидві ситуації були нестерпними. Дівчина гадала, що причиною такої поведінки було мамине перепрацювання. Невже це стається з усіма дорослими? Вона вже навіть не намагалася заспокоювати маму в таких випадках, і тим більше, ні про що не питала. Декілька разів спробувала, але це завжди закінчувалося погано, тож цього разу Лінка вирішила перечекати»* [Ягелло 2013 : 14]. Йоанна Ягелло, передаючи динаміку думок, внутрішній стан, почуття героїні, використовує прийом психологічної авторської оповіді. Сама авторка роману в інтерв'ю зазначає, що теми депресії та лікування у психіатричній клініці у Польщі табуйовані, проте багато дорослих і дітей можуть впізнати себе у цій книжці. Письменникам іноді бракує мужності сказати про «некоректні теми», про те, що *«світ дорослих – дуже недосконалий. Дорослі роблять помилки й не завжди добре чинять. Часто не тому, що вона погані, а через те, що по-іншому не вміють. Кожна доросла людина має право бути слабкою, а діти й поготів! Кожна людина має право (а може, обов'язок) намагатися ці помилки виправити»* [Антоняк].

Письменниця у романі звертається до теми непорозуміння поколінь, самотності підлітків, вирішення ними власних проблем. Не тільки батьки не цікавляться проблемами дітей, але й Лінка нічого не знає про минуле матері, про її лікування у клініці (мама декілька разів їхала з дому без пояснень).

«... ти взагалі позбавлена емоцій. Скажи, ти відчуваєш бодай щось до когонебудь? Чуєш? У тебе була подруга, але ти її швидко забула. Бо з'явилася інша. І колишня перестала для тебе існувати. Ти конче хочеш з'ясувати справу своєї сестри, але хіба ти подумала, як почуватиметься твоя мати? Що ти взагалі думаєш про власну маму? Я цього не розумію, довкола тебе таке відбувається, а тобі до всього байдуже. Як з гуски вода» [Ягелло 2013 : 162], – говорить дівчині коханий хлопець Адріан. Сучасні діти внаслідок зайнятості батьків часто залишаються самі, наодинці з своїми проблемами, без підтримки. Непорозуміння в сім'ї, недовдоволеність приводить до замкнутості, навіть байдужості: після від'їзду матері Лінка втрачає інтерес до навчання (хоча розуміє, що треба посилити природничо-математичний курс), до одягу (одягала брудні речі), машинально виконує хатню роботу. Лінка часто порівнює відносини у своїй родині та сім'ї подруги Наталії, заздрячи дівчині, мама для якої як старша подруга. Про гострі проблеми сучасного світу, відсутність взаєморозуміння у сім'ї, розлучення батьків, навчання підлітків, негаразди у школі, самотність дитини йдеться у книгах польських митців – Малгожати-Кароліни Пекарської «Клас пані Чайки», Єви Островської «Мама, Каська, я і ганстери» та української письменниці Оксани Думанської «Дитя епохи».

У підлітковому віці важливу роль відіграють не тільки відносини з дорослими, але й з однолітками, відбувається самоствердження (Лінка хотіла *«довести самій собі, що вона не така, як усі»* [Ягелло 2013 : 33]), боротьба за лідерство. Розширення можливостей підлітка, самостійність, самоідентичність впливає на розвиток особистості з її уявленням про майбутнє. Спосіб індивідуалізації проявляється через виявлення найкращих рис, дій, вчинків, якостей. Безперечно, Лінка прагне бути такою як всі, і разом з тим, показати свою індивідуальність.

Біологічні зміни (статеве дозрівання) супроводжуються і новим осмисленням себе як індивіда й виокремленням статі. Поряд із фізичними змінами, відбувається зміна інтересів, втрата навчальних мотивів або зацікавлення навчальними предметами, стосунками у колективі. У підлітковому

віці з'являється перша закоханість, вибудовується модель поведінки, ідеалізація стосунків, почуттів. Дружба з Андріаном переростає у кохання, хоча Халінка боїться собі в цьому зізнатися. Хлопець постійно підтримує дівчину, допомагає їй, і тільки йому Лінка може відкрити свої таємниці: *«Вона відчувала, що Адріан їй довіряє. Вона теж йому вірила. Він знав її таємниці, а вона його. Так гарно мати когось близького, ділитися секретами. Лінка усвідомила, що Адріан – єдина людина, якій відомо все»* [Ягелло 2013 : 151].

Період «adolescence» (дорослішання) пов'язаний із самовизначенням дівчини, адже мрія стати фотографом спонукає до дій: участь у кастингу та професійна фотосесія; знайомство з Адріаном та розмови з хлопцем про процес фотозйомки, вибір ракурсу, часу й місця; поїздка у табір фотографів; участь у фотоконкурсі; вступ до ліцею. Новий вид діяльності додає впевненості дівчині, сприяє вибору власного стилю у цій техніці. Самовизначення та почуття зрілості детермінує вироблення власної системи цінностей, власної ідеології. Захоплення фотографією у Лінки було давно, але правила фотографа вона засвоює вже пізніше, перебуваючи у таборі, спілкуючись з тренером та іншими дітьми. Мрія про дорогий якісний фотоапарат збувається – це подарунок вітчима на день Святого Миколая.

Негативізм у відношенні до школи, тимчасове зниження інтересу до предметів, які були викликані невдачами у навчальній діяльності, переростає у зацікавленість завдяки стимулу й бажанню вчитися у престижному ліцеї. Мотиваційна сфера (отримати премію у фотоконкурсі) сприяє розвитку інтелектуальної (починає краще вчитися, займається серйозно фотографуванням) та надає дівчині впевненості у своїх силах. Тим більше, Лінка знайомиться з багатьма цікавими людьми, заводить нові знайомства, нових друзів. Врешті – закохується в Адріана. Самоідентичність дівчини-підлітка визначається у свідомому прийнятті соціальної ролі, засвоєнні соціальних стандартів поведінки та адаптації до певних соціальних ситуацій. Самоідентичність у психології трактується як *«динамічний стрижень становлення і розвитку особистості, смисл якої полягає у відтворенні самої*

себе» [Юнак 2013 : 31]. Халіна у романі постає самостійною особистістю, рішучою, цілеспрямованою у досягненні мети, розвивається як у фізичному, так і в культурному плані.

Життєві перипетії дівчини-підлітка: навчання, домашні турботи, закоханість, доповнюються детективною історією у романі. «Скелетом у шафі» є історія із вагітністю матері Лінки і покинутою в дитячому будинку сестрою Касею (Катажиною). Родина таємниця, яку приховують дорослі, стає основою детективного сюжету твору. Та й сама героїня найбільше *«обожнювала детективи й поглинала класику жанру й новинки»* [Ягелло 2013 : 61], зачитувалася творами Агати Крісті й прочитала майже *«класичну Кароліну Грехем із серії про вбивства в Мідсомері, та передусім романи Геннінга Манкелля про захоплені пригоди комісара Курта Валландера, від яких Лінка не могла відірватися. Вона була фанаткою детективів, тож точно знала одне: якщо в зізнаннях не збігаються бодай дрібні деталі, то хтось явно бреше»* [Ягелло 2013 : 129], тому сама й розслідує історію народження своєї сестри. Випадково знайдена стара фотографія, в якій *«було щось магічне, якась неймовірна аура»* [Ягелло 2013 : 56], наштовхує Халіну на розкриття таємниці: невіпадково смерть батька, народження дитини, відмова від неї. Лінка з впевненістю детектива розплутує клубок (в цьому їй допомагає Адріан) і *«пазли поступово почали вкладатися»* [Ягелло 2013 : 133]: інформація, яку надає Адріан, розповідь бабусі, вітчима, відверта розмова з матір'ю, відвідування дитячого будинку приводять до того, що Лінка все ж знаходить свою нібито померлу сестру. У новій учениці класу, якою виявилася Катажина Печериця, Халіна побачила близьку їй людину з подібними інтересами і поглядами: *«У Касиному товаристві вона почувалася легко й невимушено. Вони були знайомі віднедавна, а так чудово розуміли одна одну»* [Ягелло 2013 : 58]. І не дивно, адже це була її рідна сестра по матері (батьком Касі був професор, керівник дисертації, яку писала мати. Чоловік теж відмовився від дитини). Дружба з Касею почалася після суперечки з кращою подругою Наталею (примирення

звичайно відбулося пізніше, Лінка навіть запропонувала дівчині позувати для своїх фотографій).

Важливим для розвитку підлітка є усвідомлення своєї поведінки і свого місця серед оточуючих, ролі у соціумі, ставлення до школи і навчання, однокласників та друзів, батьків й учителів. Сім'я та навчальний заклад є тими структурами, де відбувається суспільна взаємодія, формується особистість внаслідок взаємин з однолітками, освоєння нових соціальних функцій. Халіна Барська у романі знаходить себе у складному морі перипетій: стає рішучою, допитливою, кмітливою, цілеспрямованою, самостійною, прагне реалізувати свої мрії. Наповнюється й духовний потенціал дівчини, який визначає смислове навантаження моральної самосвідомості й слугує психологічним засобом об'єктивації особистості підлітка – чуйна, вихована, терпляча, з повагою ставиться до рідних.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Література для підлітків є своєрідним маркером морально-етичних, соціальних та статевих проблем у сучасному суспільстві. Йоанна Ягелло у романі «Кава з кардамоном» порушує проблеми дружби, стосунків підлітків, самоствердження та самовизначення особистості. Внутрішній світ Халіни Барської письменниці розкриває через її вчинки, поведінку, роздуми, моральні випробування та соціальні цінності. Дослідження не вичерпує всіх аспектів психологічного аналізу образів підлітків у романі Йоанни Ягелло. Перспективою подальших досліджень є вивчення соціально-психологічних особливостей формування індивідуальності підлітків, проблеми самоідентичності особистості у продовженні «Кави з кардамоном» – «Шоколад з чилі» та «Тирамісу з полуницею».

БІБЛІОГРАФІЯ

Антоняк – Антоняк Б. Йоанна Ягелло : «Безпроблемний світ перестає бути цікавим» [Електронний ресурс] / Божена Антоняк. – Режим доступу : <http://litakcent.com/2013/05/20/joanna-jagello-bezproblemnyj-svit-perestaje-buty-sikavym/>

Баран 2016 – Баран У. С. Дитяча та підліткова література: процеси ідеологічної та естетичної канонізації-деканонізації / У. С. Баран // Вісник Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва «Література. Діти. Час». – Вип. VI : Матеріали Всеукраїнської наукової конференції «Українська література для і про дітей : історичні здобутки й тенденції розвитку» (11 жовтня 2016 року). – Старобільськ : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка», 2016. – С. 8–16.

Выготский 1984 – Выготский Л. С. Проблемы возраста : собр. соч. / Л. С. Выготский // Педагогика. – М., 1984. – Т. 4. – 620 с.

Зінчук – Зінчук І. «Не дитячі проблеми із присмаком кави» [Електронний ресурс] / Ігор Зінчук. – Режим доступу : https://vsiknygy.net.ua/shcho_pochytaty/33586/

Чернишенко – Чернишенко В. Читане : «Кава з кардамоном» [Електронний ресурс] / Володимир Чернишенко. – Режим доступу : <https://biocherv.livejournal.com/50272.html>

Юнак 2013 – Юнак Л. М. Соціально-психологічні особливості підлітків – представників різних музичних субкультур : дис ... канд. психолог. наук : 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія / Любов Миколаївна Юнак ; Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2013. – 221 с.

Ягелло 2013 – Ягелло Йоанна. Кава з кардамоном. – Львів : Урбіно, 2013. – 240 с.

Ягелло – Йоанна Ягелло : Молодь має проблеми з читанням, оскільки є багато медіа [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zaxid.net/yoanna_yaello_molod_maye_problemi_z_chitannyam_oskilki_je_bagato_media_n1287404